

Monumentencommissie
Hengelo
Secretariaat:
Sherwood Rangers 222
7551 KR Hengelo
074 2781888

Aan
College van Burgemeester en Wethouders
van de Gemeente Hengelo
Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp
Advies Monumentencommissie over
aanwijzing van de Kasbah tot gemeentelijk
monument.

Kenmerk
2013-002

Datum
17 januari 2013

Geacht college,

Volgens artikel 3 van de Erfgoedverordening van 2010 adviseert de Monumentencommissie over de aanwijzing van onroerende objecten tot gemeentelijk monument. Op verzoek van de zoon van architect Piet Blom en ondersteund door bewoners van de Kasbah is onderzocht of de Kasbah definitief aangewezen kan worden tot gemeentelijk monument. Hierbij heeft nauw overleg plaats gevonden met de eigenaar Welbions.

Tot nu toe zijn vooroorlogse objecten (tot 1940) en in de afgelopen jaren ook objecten uit de wederopbouwperiode (1940-1965) aangewezen tot gemeentelijk monument. Totaal zijn nu 107 objecten aangewezen tot gemeentelijk monument. Het Rijk heeft bij de invoering van de Modernisering Monumenten het criterium 50 jaar losgelaten. Dat betekent dat ook objecten gebouwd na 1963 tot gemeentelijk of rijksmonument kunnen worden aangewezen. In dat opzicht is er geen beletsel tot aanwijzing van de uit 1972 daterende Kasbah.

Ten gevolge van de ontwikkelingen rondom het Badhuis is er door enkele partijen in de Raad op aangedrongen om bij het aanwijzen van gemeentelijke monumenten ook de onderhoudssituatie te betrekken. De Kasbah wordt zeer zorgvuldig door Welbions behandeld zowel sociaal als fysiek. Hier is geen sprake van problemen in de onderhoudssituatie.

Door de Monumentencommissie is een redengevende omschrijving opgesteld waarbij de karakteristiek en de kenmerken van de Kasbah benoemd en gewaardeerd zijn. Daaronder valt dat de flexibiliteit in en om de woningen voor het gebruik door de bewoners mogelijk blijft. Dit komt tot uiting in het meervoudig gebruik van de begane grond, de indeling van het complex in 4 typen woningen, de inrichting van het binnenplein (de esplanada) en het openbaar groen aan de stadszijde en de aard en de vormgeving van de buitengevels. De Monumentencommissie constateert dat de Kasbah model staat voor een periode waarbij experimenten in de volkshuisvesting gestimuleerd werden (Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting (SEV)). Verder is de Kasbah een alternatief voor hoogbouwflats en een voorbeeld van het structuralisme, zoals gepropageerd door grote architecten als Aldo van Eijck , Herman Hertzberger en Herman Haan.

Binnen het oeuvre van Piet Blom neemt de Kasbah een bijzondere plaats in. Voor hem is de Kasbah zijn belangrijkste project. Hij voelde zich er thuis, had persoonlijke contacten met een aantal bewoners en de Kasbah verbeeldde bij uitstek zijn stellingname om ook en vooral te bouwen voor gewone mensen.

De Bouwontwerpgroep.....

De Bouwontwerpgroep Beltman uit Enschede heeft zorg gedragen voor de bouwkundige en bouwtechnische kant van de bouw. Het gemeentelijk woningbedrijf (stichting tot Beheer en Exploitatie van woningen Hengelo) is de opdrachtgever, de woningbouwverenigingen Ons Belang, St. Joseph en Onze woning lieten het project aan zich voorbij gaan. Gemeente-architect Marinus de Jeu was de grote stimulator van het project en namens de dienst Gemeentewerken en Bedrijven de aanvrager. Mevr. Van der Kaars was de zeer betrokken woningmaatschappelijk werker. Bouwer was de N.V. Nedam. Op 6 april 1972 begint de officiële bouw en de eerste sleutel wordt in februari 1973 uitgereikt.

Hengelo heeft een grote status opgebouwd als staalkaart van de volkshuisvestelijke en stedenbouwkundige ontwikkeling van Nederland. Vanaf het Tuindorp 't Lansink heeft Hengelo door alle jaren heen wijken gebouwd die representatief zijn voor hun periode en uitblinken in kwaliteit, beleving, gebruikswaarde en toekomstwaarde. Een aantal wijken behoren zelfs op landelijk niveau tot de top van Nederland. Daaronder vallen het reeds genoemde Tuindorp, de Binnenstad, Klein Driene en de Kasbah.

Conclusie: De Kasbah is een bijzonder voorbeeld van experimentele bouw op nationaal niveau, is een bijzondere uiting van het volkshuisvestelijk, stedenbouwkundige en architectonisch denken in Hengelo en zelfs nationaal en dient voor de toekomst als cultureel erfgoed behouden te blijven.

De Monumentencommissie adviseert het college van B. en W. op grond van bovenstaande en de bijgevoegde redengevende omschrijving om de Kasbah aan te wijzen tot gemeentelijk monument

In afwachting van uw reactie, graag tot aanvullende informatie bereid, namens de voorzitter van de Monumentencommissie,
met vriendelijke groet,

H. van Egmond
Secretaris.